

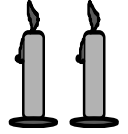
שבת קודש
פרשת ויצא

מפטירים
ספרדים ותימנים:
"ועמי תלואים" (הושע יא)
אשכנזים:
"ויברח יעקב" (הושע יב)

פרסומים תורניים
בהלכה, הגות, אגדה ופרשת שבוע
ע"ש ששון בן שמחה לבית בוחניק ז"ל

בס"ד
שנה שלש עשרה גיליון מספר 10
ה' תשסח'

חשמונאים (שעון חוקף)
כניסת השבת: 16:20
ציאת השבת: 17:18

מהלכות תפילת ערבית עפ"י שו"ע – סימן רלה' ופוסקים אזורונים

א. אם ביקש מאחד שיזכירו להתפלל, אינו אסור להתחיל לאכול, אפילו כשכבר הגיע זמן קריאת שמע. (משנה ברורה)

ב. אם, התחיל לאכול אחר שהגיע זמן קריאת שמע מפסיק וקורא קריאת שמע בלא ברכותיה וגומר סעודתו, משום שברכות הם מדרבנן לא הטריחוהו להפסיק בשבילם. ואחר כך קורא אותה בברכותיה ומתפלל. (מין בש"ע) מכיוון שקריאת שמע היא דאורייתא והוא התחיל באיסור, ואם התחיל בהיתר דהיינו לפני חצי שעה שסמוכה לצאת הכוכבים, אפילו לקריאת שמע אינו מפסיק, אם יש לו שהות לקרוא אחר גמר סעודתו. (משנה ברורה)

ט. אין צריך להפסיק לתפילה, הואיל והתחיל לאכול, אבל אם לא התחיל לאכול אף על פי שנוטל ידיו, צריך להפסיק. ואם אין שהות להתפלל, מפסיק אף לתפילה. (הרמ"א בהגה). אפילו שיש עוד שהות הרבה להתפלל. (משנה ברורה)

י. זמנה עד חצי הלילה, ואם עבר ואיחר וקרא עד שלא עלה עמוד השחר, יצא ידי חובתו. (מין בש"ע) כלומר חכמים גדרו שאסור להתאחר בקריאת שמע ביותר מחצות שלא לבוא לידי מכשול ואם מתאחר נקרא שעובר על דברי חכמים אבל עד חצות, אינו אסור אלא שלא נקרא זריז. (משנה ברורה)

יא. דווקא כשלא בירך עדיין על נטילת ידיים, אבל אם כבר בירך נכון שלא יפסיק אלא יברך המוציא ויאכל כזית ויפסיק סעודתו. ואף שאם התחיל לאכול אינו מפסיק, כאן שלא התחיל לאכול רק בשביל שלא יהא הפסק בין נטילת ידיים לברכתה מוציא, מפסיק. (משנה ברורה)

יב. הקורא קריאת של ערבית אחר שעלה עמוד השחר, קודם הנץ החמה, לא יצא ידי חובתו אלא אם כן היה אנוס, כגון שכור או חולה וכיוצא בהן. (מין בש"ע) ואף שמהתורה "בשבכך" הוא עד הנץ משום שיש עדיין מקצת אנשים שישנים בשעה זו, אם לא נאנס בטלו חכמים ממנו מצוות קריאת שמע על שאיחר כל כך, ואינו יוצא ידי חובתה שוב בקריאתה. (משנה ברורה)

יג. אפילו אם השתכר לאחר שהגיע זמן ק"ש, אינו בכלל מזיד, מפני שסבר שיש שהות שבתוך כך יפוג יינו. אבל אם נשתכר זמן מועט קודם עלות השחר שאינו יכול להפיג יינו אינו אנוס. (משנה ברורה)

יד. אנוס שקרא אז לא יאמר השכיבנו, מכיוון שעלה עמוד השחר, אינו זמן שכיבה. (מין בש"ע) אבל שאר הברכות, דהיינו שנים שלפני ק"ש וברכת אמת ואמונה עד השכיבנו, אומר. (הרמ"א בהגה). אפילו אם ירצה לדלג את תיבת "השכיבנו" ולהתחיל מן ותקננו בעצה וכו' אינו נכון. (משנה ברורה)

אמרי בינה – שבזו המידות הטובות

ועוד ייזהר האדם אם יבוא חבירו אצלו וישאל ממנו דבר שיש בידו, לא יאמר לו "אין לי", אך ידחהו בעניין אשר לא ישקר. ויש ספק בספר חסידים, אפילו יבוא גוי לבית יהודי, ויבקש להלוות לו מעות, ויש ליהודי מעות, ואין דעתו להלוות לזה הגוי, לא יאמר לו "אין לי מעות", אך ידחה אותו איך שיוכל בלי שישקר (ספר חסידים תת"ל"א). ויכול להיות, שאם היה יודע הגוי שהיו לו מעות לא היה יכול להישמט ממנו בלא שנאה, היה יותר טוב לומר "אין לי" מפני דרכי שלום. אך הכל תלוי בדעתו של אדם, איך שנראה לו עניין של הגוי: אם יכול לומר "יש לי", אבל אני צריך אותם למקום אחר", אם בעניין זה יוכל לדחותו בלא שנאה - יעשה גדול עניו של שקרן, אפילו כשאומר אמת אין מאמינים לו (סנהדרין פט:), ושקר אין לו רגלים. (עפ"י ספר אורחות צדיקים שער השקר)

הקדמה (עפ"י הטור ובית יוסף)

מאימת זמן קריאת שמע של ערבית? שנינו במסכת ברכות בשעה שהכוהנים נכנסים לאכול בתרומתן והיינו צאת הכוכבים. וכתבו הר"ף ורב פלטי. הקורא קריאת שמע קודם שראה שלשה כוכבים, אם נתכוון לכך לא יצא י"ח ויחזור ויקרא ויתפלל ואם לא נתכוון לכך וטעה והתפלל אל יחזור ויתפלל וכן כתב רב עמרם. ואפילו קראה תוך בין השמשות שהוא ספק יום ספק לילה, מובא בירושלמי שחזר וקרא אותה.

בעניין צאת הכוכבים כתב בבית יוסף כך: כתב שם ה"ר יונה, שמה שאמרו שמצאת הכוכבים ואיך הוא לילה, זה דווקא שלשה כוכבים בינוניים, ומכיוון שאין הכל בקיאים בין בינוניים לקטנים, לגדולים, צריך לזהר עד שיראו הקטנים. וביום מעונן ימתין עד שיצא הספק מלבד.

כתב הטור, שאפילו לכתחילה יכול להמתין לקרות קריאת שמע עד שיעלה עלות השחר, ומכל מקום אין לו לאכול ולישן עד שיקרא דתניא לא יהא אדם בא מן השדה בערב ויאמר אוכל קימעה ואישן קימעה ואקרא אחר כך קריאת שמע ואתפלל ונמצא חוטפתו שינה וישן כל הלילה... יוצא אם כן שמהגיע זמן קריאת שמע אסור לאדם לקבוע סעודתו עד שיתפלל.

ונראה מדברי התוספות על ברייתא, שלא נאסר אלא לאכול אבל אם רוצה להמתין מלקרותה רשאי ובלבד שלא יאכל עד שיקרא וגם הרשב"א דקדק שאפילו לכתחילה יכול להתעכב מלקרות עד שעה הסמוכה לעלות השחר ואפילו לרבנן עד לאחר חצות אינו יכול להתעכב מדעת אבל אילו רצה להתעכב לקרות ולשנות ולהתעסק במלאכתו עד חצות רשאי. אבל מהרמב"ם בהלכות קריאת שמע, מובן כי פסק שלכתחילה זמנה עד חצות הלילה ובדיעבד, אם עבר ואיחר וקרא עד שלא עלה עמוד השחר יצא ידי חובתו. וכתב הבית יוסף, שלא רק לאכול אסור, אלא הוא הדין לכל הפעולות השניות שנויים שם, כגון כניסה למרחץ וכדומה.

פרטי הלכות

א. לכתחילה צריך לקרות קריאת שמע מיד בצאת הכוכבים. (מין בש"ע) מפני שזרזים מקדימים למצוות. (משנה ברורה)

ב. לכתחילה ראוי להחמיר כך בכל העניינים שהם מצווה של תורה כמו מצוות קריאת שמע של ערבית וכדומה, לעשותם היכן שאפשר לאחר שייגיע זמן צאת הכוכבים לפי רבנו תם, ולפיכך, אף אם התפלל ערבית מבעוד יום, או לאחר השקיעה שלנו, טוב לחזור לקרא קריאת שמע לאחר זמן רבנו תם. (ילקוט יוסף)

ג. אסור להתחיל לאכול חצי שעה סמוך לזמן קריאת שמע של ערבית. (מין בש"ע) מחשש שמא ימשך בסעודתו ופעמים ישתקע על ידי זה גם בשינה וישכח לקרות שמע. (משנה ברורה)

ד. אפילו לאכול קמעה אסור, ומכל מקום טעימה בעלמא של מיני פירות או אפילו פת בשיעור כביצה מותר. (משנה ברורה)

ה. וכן אסור לישן, אפילו אם דעתו רק לישן מעט. והוא הדין שאסור אז לעשות את כל המלאכות המבוארות בסימן רל"ב, בהם אפשר להימשך ולהפסיק את קריאת שמע. וכל שכן כשהגיע זמן קריאת שמע, בודאי אסור להתחיל בהם. (משנה ברורה)

ו. ללמוד לדעת כולם מותר סמוך לזמן קריאת שמע, אבל משהגיע זמן ק"ש, אסור אף ללמוד אם הוא מתפלל, בביתו ביחיד. ואם אמר לחבירו שאינו לומד שיזכרונו שיתפלל מותר. (משנה ברורה)

פנינים לפרשת שבוע

מוצב ארצה

האדם משול לסולם, שאף על פי שהוא מוצב ברגליו ארצה ומוכרח להתעסק בעניינים ארציים גשמיים, בכל זאת "ראשו מגיע השמימה" – אם הוא עושה את הכל לשם שמים, הריהו מגיע עד לשמיים הגבוהים ביותר. מעשיו של האדם בעולם הזה מניעים את ההנהגה העליונה בשמים ומכריע את הכף, אם ההשפעה תהא טובה או, חלילה, רעה. לכן נאמר בסמיכות - "והנה מלאכי אלוקים עולים ויורדים בר" – שאפילו המלאכים תלויים בו. אם הוא עובד ה', הרי גם המלאכים מתעלים על ידו, ואם חלילה להיפך – הרי גם הם יורדים על ידו. האדם הוא המושל בכל הבריאה בהשפעת מעשיו על ההנהגה העליונה לגבי העולם.

בשלום – שלם מן החטא

"ושבתי בשלום אל בית אבי" (פרק כה-כא) - שלם מן החטא (רש"י) מדוע לא כפשוטו שישוב בשלום אל בית אביו? נראה לומר כי אם כך צריך היה לומר: "והשיבני בשלום", כשם שאמר קודם: "ושמרני", "ונתן לי". מסתבר אם כן, שאין זו תפילה לה' יתברך כי ישיבנו בשלום לבית אביו, אלא הכוונה היא כאן ל"שלום מן החטא", והרי זה כבר תלוי באדם עצמו - "הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים" - לפיכך נאמר: "ושבתי" - אני עצמי אשתדל לשוב שלם מן החטא... (ויכתוב משנה)

מידת דרך ארץ

"ויקץ יעקב...אכן יש ה' במקום הזה ואנוכי לא ידעתי" (פרק כח-טז) – מפרש רש"י: שאם ידעתי לא ישנתי במקום קדוש כזה. אף על פי שעל ידי שינה זו שישן שם, זכה יעקב למידה כה גדולה של רוח- הקודש ונבואה, בכל זאת טען וקבל כנגד עצמו, על כך ששכב לישון במקום, כה קדוש, שאין זה מדרך ארץ לישון שם. מתוך כך ניתן ללמוד דבר חשוב ביותר באורחות חיינו, והוא שאפילו על מנת להשיג את המדרגות העליונות ביותר, אסור לנו לעבור על מידת דרך ארץ...

הענקה

"...כי עתה ריקם שלחתיני..." (פרק לא-מב) לבן שאל את יעקב: "למה נחבאת לברוח" – שהרי דין הוא: "בורח אין לו הענקה", אם לא היית בורח, הייתי נתון לך הענקה, שעליה אמר הכתוב: "למען יברכך ה' בכל אשר תעשה", והייתה הברכה שרויה אצלי גם להבא. אבל על ידי בריחתך מנעת ממני את הענקה ונסתלקה ממני הברכה (כי לאחרי לכתו של יעקב פסקו המים מבארותיו של לבן). על כך השיב לו יעקב: "כי עתה ריקם שלחתיני" – אפילו לא הייתי בורח, גם כן לא היית נתון לי הענקה, כי אם היית משלחני ריקם מבלי לקיים את המצווה: "לא תשלחנו ריקם" – וממילא לא היתה הברכה שרויה אצלך ולא הפסדת מאומה בגלל בריחתי (מלא העומר)

בין אדם לחבירו

אדם המדיף ריח רע עקב אכילת דבר שריחו רע או מזיעה וכדומה, עלול לגרום לסביבתו צער רב, ולעיתים אף לחילול ה', לכן, יש להימנע מאכילת מאכלים המדיפים ריח רע מהפה כגון שום, סמוך למפגש עם אנשים, ובקיש יש להיזהר מהצטברות ריח רע של זיעה. על פי האמור יש להיזהר גם מפעולות שגורמות צער לאחרים כגון להשמיע קולות לעיסה, לחטט באף וכדומה. אמרו חז"ל (בבא מציעא נח): לא יאמר בכמה חפץ זה והוא אינו רוצה ליקח, וכן אמרו אל יתלה עינו על המקח (לגלות עניין במחיר ולהתמקח) בשעה שאין לו דמים (כסף) במה לשלם, שהרי הדבר מסור ללב, וכל דבר המסור ללב נאמר בו "ויראת מאלוקיך".

שואל ומשיב

שאלה: האם מותר לפתוח בשבת בקבוק עם מכסה שבפתיחתו נפרדת טבעת מחלקו העליון?
תשובה: במסכת שבת קמו. "שובר אדם את החבית לאכול ממנה גרוגרות, ובלבד שלא יתכוון לעשות כלי" רש"י מפרש, שובר אדם חבית בסייף או בסכין מפני שאינו אלא מקלקל, ואין בזה שום איסור. והסבירו הרשב"א והר"ן, שאף על פי שהמקלקל אסור מדרבנן, כאן משום צורך שבת התירו לכתחילה.

במסכת ביצה לג: העמידו משנה זו ב"מוסתק" - חבית שהייתה שבורה והדביקו אותה. סיבת ההיתר היא, שמדובר בכלי רעוע ואין חשש שבפתיחתו יתכוון לעשותו כלי. התוספות והרא"ש סוברים שהעמדת משנה זו ב"מוסתק" היא גם לשיטת חכמים. לפי זה ההיתר לשבור חבית כדי להוציא ממנה גרוגרות רק בחבית מדובקת ורעועה, וכך פסקו הטור והשו"ע, בסימן ש"ד. אולם הראב"ה והאור זרוע סוברים כי העמדת המשנה ב"מוסתק" היא רק לדעת רבי אליעזר, ולדעת חכמים מותר לפתוח גם חבית שלימה וציבה. ונראה כי כך היא גם דעת הר"ף והרמב"ם, וכך פסק הרדב"ז ופוסקים רבים. נמצא כי פוסקים רבים ובכללם הר"ף והרמב"ם סוברים כי מותר לשבור כלי על מנת לאכול את המאכל שבו.

בשמירת שבת כהלכתה כתב לאסור מפני שבפתיחת הבקבוק עושים את המכסה לכלי, אך יש סברה לדחות זאת, מפני שהמכסה היה כלי סגירה עוד לפני הידוקו לבקבוק.

סיכום: מותר לפתוח מכסה הבקבוקים בשבת ומכל מקום היכן שאפשר טוב לפתוח אותם לפני שבת. (יחווה דעת חלק ב' מב')

שאלה: האם מותר למזוג בשבת מקומקום תה שיש מסננת בזרבוביתו, כדי למנוע חדירת עלי התה לכוס?

במסכת שבת קלט. אמרו: "נותן אדם מים או יין צלולים לתוך המשמרת בשבת (לסננם) ואינו חושש, אבל עכורים לא". וכן פסק בשו"ע סימן שיט' - י', שיין או מים שהם צלולים, אעפ"י שיש בהם קסמים דקים, או קשים, הואיל ובלי הסינון ראויים הם לשתיה, מותר לסננם במשמרת, אבל אם הם עכורים אסור לסננם במשמרת. כתב הר"ן בהלכות שבת שאם רוב בני אדם מוכנים לשתות ממים אלו ללא סינון, נחשבים הם "צלולים" ומותר לסננם בשבת במסננת, כדי שיהיו צלולים יותר. ואם רוב האנשים מקפידים לא לשתות מהם בלי סינון, אעפ"י שיש מיעוט ששותים אותם כך נחשבים כעכורים שאין להתיר לסננם במסננת, ומותר לסננם רק ע"י סודרין וכדומה.

אומנם הבית חדש כתב שאם הם עכורים קצת שמיעוט בני אדם אינם שותים אותם כך אסור לסננם במסננת, וכן כתב בסידור "בית מנוחה" לאסור סינון עלי התה דרך מסננת הקבועה בזרבובית הקומקום, וכן כתב הבן איש חי ורבי יעקב סופר בכף החיים, אך רוב האחרונים הסכימו להלכה כדעת הר"ן, כמבואר בט"ז, תוספת שבת, במשנה ברורה ועוד. וכן כתבו להתיר סינון התה דרך המסננת הקבועה בזרבובית הקומקום רבי חיים פלאג'י בכף החיים ורבי אברהם חיים נאה, החזון איש ועוד.

סיכום: העיקר להלכה ולמעשה הוא שמותר למזוג בשבת את התה ולסנן את עלי התה דרך המסננת שבזרבובית הקומקום, ויש מחמירים הנמנעים מכך. (עפ"י יחווה דעת חלק ב' סימן ס')

גְּדוּלֵי יִשְׂרָאֵל

רבי אהרן זינגר – בעל "תפארת אהרן" אמרו עליו כי - "כי הוא בקי בחדרי התורה כאחד מגדולי רבני הזמן, מפולפל בחריצות, וראוי להנהיג קהילה וישיבה, והדברים לא נכתבו על סמך עדות אחרים וכו' אלא לאחר בחינה, כי בחנתו ניסיתיו ומצאתיו מלא ברכת ה'". העמיד ישיבה במטסדורף. מלבד גדלותו בתורה סיגף עצמו רבות. מחיבוריו "תפארת אהרן" על סוגיות. לאחר פטירתו מילא מקומו חתנו רבי יוסף פרסבורגר בעל התפארת יוסף.

סיפור השבוע

פנה רבי הלל לשוטר ואמר: "סליחה, אדוני השוטר, חלה פה טעות מצערת". "טעות?" קרא השוטר, "אין כאן שום טעות!! תפסתי אותו בשעת מעשה ממש!" "לא, חלה פה טעות מצערת. הוא לא גנב את הכלים. נתתי לו הכל במתנה גמורה".

הביט השוטר ברב בפליאה, ואלו הגנב – פניו סמקו במבוכה. "אם כך", אמר השוטר, "בוא עמנו אל תחנת המשטרה. איני מסמך לעסוק בחקירות סבוכות מעין אלה".

בבנין המשטרה אין יום, ואין לילה. עשרים וארבע שעות ביממה – תנועה ערה בפרוזדורים: שוטרים במדים, בלשים וקצינים, גנבים באזיקים, ואנשים מבוהלים, אשר בתיים נפרצו ורוקנו מחפצי ערך וכספים. נכנסו רבי הלל והגנב אל חדר החקירות. הרים החוקר את ראשו מעל ערמות המסמכים שלפניו ואמר בהבנה: "כן, אדוני, אני מבין, כי אדם זה פרץ אל תוך ביתך..." "לא, אדוני החוקר, חלה פה טעות מצערת", קטע רבי הלל את דבריו ואמר בתקיפות, "הוא לא גנב את החפצים, אני נתתי לו הכל במתנה גמורה..."

ברכות

ביום ראשון א' כסלו התקיים חידון תורני – קול ששון לסיכום שנת תשס"ז. ב"ה החידון עבר יפה והייתה זו חוויה רוחנית מרוממת. מי שהחמיץ שנה זו, יקבל הזדמנות נוספת בע"ה בשנה הבאה. אין בזה משום "נחתום המעיד על עיסתו" משום שאין זו עיסתי, אלא עישה משותפת של רבים וטובים. יהי רצון ששוכן מרומים ישלח ברכה והצלחה במעשה ידיהם של כל השותפים לעשייה הברוכה, ובכללם.

דוד אביטל מנהל הממ"ד והרב צבי הריס, על עידוד התלמידים ללמוד ולהשתתף בחידון. לאדמונד חסין על הפעילות הברוכה מאחורי הקלעים. למיכל אביטול ולצוות שאיתה, על ארגון האולם. לאלון בן גיאת וששון ברזאני, על הליווי המוזיקלי הנפלא. לשמוליק תפילין על המצגת הנאה, ולאביו ר' ניסים תפילין, על התמיכה הלוגיסטית באולם. לר' מאיר בן טולילה על חיבור השאלות וההנחיה הנפלאה, לשמעון קרסנטי ויורם סבאן, על חיבור השאלות, לעוזי אסייג על הטיפול הלוגיסטי, המסור: תעודות, פרסים ועוד. לצוות השופטים ר' גד חדר ר' שלומי תמם והרב אמיר. לרב איתמר אורבך, הרב אליהו אחרר והרב דוד לאו, שכיבדו את החידון בנוכחותם, וברכו בברכת תורה את התלמידים. לר' מאיר עקנין, על הצילום ותיעוד האירוע. וכמובן, אחרונים חביבים ומיוחדים, לכל הילדים והילדות, שלמדו ושיננו, ופיארו את התורה בכתר של שקדנות נפלאה.

תשובות זזכה

התשובות הנכונות לפרשת חיי שרה הם:

1 – ג' 2 – ד' 3 – ג' 4 – ד' 5 – א' 6 – ג' 7 – ב' 8 – א' 9 – ב' 10 – ב'

הזוכה בהגרלת הפתרונות הנכונים לפרשת חיי שרה הוא: זכי עבודי ה"ו

ליל שבת בעיר קלאץ. הנרות בפמוטות של הרבנית דעכו זה מכבר. דממה מסביב, רק קול נשימתם הקצובה של בני הבית, הנמים את שנת השבת המתוקה, נשמעה בפרוזדורים הצרים.

הרחובות היו ריקים מאדם – וכי מי יטייל בחצות הלילה ברחובות האפלים? והנה קול רשרוש נשמע מחלון הבית. אולם לא עורר כל חשד או חשש אצל בני הבית כי חשבו – אולי זה חתול, המטפס על שיח הורדים, הצומח תחת החלון?

הלבנה האירה מעט את החדר דרך החלון הפתוח. והנה יד ארוכה ורזה נשלחה אל הפמוטות השבת של הרבנית.

"הי יהודי!" נשמע לפתע קול עמוק מתוככי החדר. הרים הגנב עיניו ושלח מבט מופתע אל החדר החשוך, אשר בו עששית קטנה, הניצבת על המכתבה, מאירה אותו באורה העמום. בקצה החדר, ליד שלחן הכתיבה הגדול, ישב רבי הלל, רבה של העיר, ושלח אליו מבט חם ותקיף.

"יהודי", הרים רבי הלל את קולו, "כיצד מעז אתה לעבר על אסור מן התורה 'לא תגנבו' ועל אסור מוקצה דרבנן בטלטול הפמוטות בעצם היום הקדוש? כיצד אינך חושב על עגמת הנפש, שתיגרם לרבנית, לכשתראה, כי פמוטות השבת נעלמו ואינם?" חיוך זדוני התפשט על שפתי הגנב.

"אם רעב אתה, הכנס אל ביתי, ואתן לך מכל טוב", הציע הרב. "חה, חה, חה", פרץ הגנב בצחוק, "חבל על דבוריך, רבי. תן לי לסיים את מלאכתי, ואלך לי לדרכי".

הרב נאנח בעצב. הגנב נטל את הפמוטות, את מלחית הכסף ואת החלות, שהיו מונחות על המגש, ונעלם בחשיכה.

קם רבי הלל בזריזות ממקומו ונגש לחלון הפתוח. "דע לך", קרא אל הרחוב החשוך, "כי כל מה שלקחת – הפקר הוא!" "חה, חה, חה", עלה צחוקו של הגנב מן החצר, "רבי, זו לא חכמה להיות צדיק, כאשר אין לך בררה אחרת!" "אח", פרצה מליבו הכואב של רבי הלל אנחה על היהודי החוטא. התיישב הרב בכבודות על יד מכתבתו, פתח את הגמרא וחזר ללמודו. "רבי יהודה אומר..." למד הרב בניגון נעים. לפתע שמע קולות רמים מן הרחוב.

קם הרב בזריזות, לבש את מעילו ויצא מהבית. אולי זקוק משהו לעזרתך? הרהר והחיש את צעדיו. אנשים מנמנמים, עטופים בחלוקים נראו בפתחי הבתים. בקצה הרחוב עמד שוטר, ולידו-האין עיניו מטעות אותו? הלא זה מידענו הגנב, ובידו כלי הכסף של הרב.

נר ה' נשמת אדם, גיליון זה מוקדש לעילוי נשמת:

יחיאל (יחיא) בן יוסף ונעמה ארז ז"ל	רחמים בן ורדה נחום ז"ל	חיים בן אליס עציץ ז"ל	אשר בן ר' שמעון הופמן ז"ל
משה בן עילו ביטון ז"ל	יעקב בן יוסף באייבצ'וב ז"ל	יום טוב בן סלחה שרם ז"ל	שלום בן חויתו לבית שחר ז"ל
מרים בת עישה קרסנטי ז"ל	דינה גולה (ג' רפה כהגיית יהודי טוניס) בת נזימה מימון ז"ל	שרה בת רבקה שרון ז"ל	
	אסתר בת מסעודה ז"ל	חנה (חנינה) בת בודה עמור ז"ל	

ת.נ.צ.ב.ה.א.

יהי רצון שישלח הקב"ה רפואה שלימה לכל חולי עמו ישראל ובכללם ל:

אברהם בן מסעודה אמיר ה"ו	שמעון בן רחמה דנינו ה"ו	הילד בן ציון יונה בן חנה אביגיל ה"ו	נוריאל בן גוהרה נאמן ה"ו
אוסרת בת ציפורה כהן ה"ו	זינה בת בואנו ניאזוב ה"ו	נירית בת מזל אהרוני ה"ו	שרה מזל טוב בת לאה סימן טוב ה"ו

מאוצרות התורה לילדים

ילדים יקרים, יצא יעקב במצוות אביו מבאר שבע לחרון, לשאת אשה. מדוע מסופר בתורה שיעקב יצא מבאר שבע? כדי להדגיש שיציאת צדיק עושה רושם, שכל זמן שהצדיק בעיר, הוא הודה, הוא זיוה הוא הדרה. פנה משם פנה הודה, פנה זיוה, פנה הדרה. כשהגיע יעקב לבית אל נטל שתיים עשרה אבנים מהמזבח עליו נעקד יצחק אביו ואמר: אם תתאחינה האבנים לאבן אחת, אדע כי ממני יצאו שנים-עשר השבטים, ואכן כך היה. החלו האבנים רבות זו עם זו, וכל אחת אומרת: "עלי ניח צדיק זה את ראשו". מיד עשה אותן הקב"ה לאבן אחת, וערבה ליעקב שנתו כמי שישן על כסת רכה.

חביב היה יעקב לפני ה', עד שאפילו בשנתו פתח הקב"ה שערי שמים וגילה לו רזי עולם. חלם יעקב והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה. ומלאכים עולים ויורדים בו. בוך הקב"ה את יעקב והבטיח לו כי ישמרהו בכל אשר ילך ולא יעזבנו. כמו כן הבטיח לו ה' את הארץ, את ברכת בניו שיהיו כעפר הארץ ויתברכו בזכות התורה.

ה' הראה ליעקב את מעמד הר סיני - "סלם" בגימטריא: "סיני" לרמז ששמירת התורה, היא התנאי לעלית בני ישראל. התעורר יעקב מיד בתום החלום, ויראה גדולה נפלה עליו: הן נמצא הוא במקום המקודש ביותר! משכנו של הקב"ה זה שער השמים! הוא לא חזר לישון, אך עסק בתורה ובעבודת ה' עד הבוקר.

שאלות לילדי כיתות א' עד ג' (לפחות חלק מהשאלות עפ"י "אוצרות התורה לילדים" של מיעלה)

1. על מה עלו וירדו המלאכים בחלומם של יעקב?
  - א. מדרגות נעות.
  - ב. מעלית.
  - ג. סולם.
  - ד. מדרגות רגילות.
2. מה עשה יעקב כשהתעורר מהחלום?
  - א. חזר לישון.
  - ב. חיפש מישהו שיפתור לו את החלום.
  - ג. נשאר ער ועסק בתורה עד הבוקר.
  - ד. הלך לבית הכנסת לעשות הטבת חלום.
3. אחרי הלידה של מי החליט יעקב שזה הזמן לחזור לארץ ישראל?
  - א. אחרי לידת בנימין.
  - ב. אחרי לידת נפתלי.
  - ג. אחרי לידת דינה.
  - ד. אחרי לידת יוסף.
4. שנים עשר בני יעקב היו כולם צדיקים. איך דבר זה רמוז?
  - א. האותיות "ח" ו "ט" אינן מופיעות בשם.
  - ב. כולם הסכימו לברוח עם יעקב ולא להישאר עם לבן.
  - ג. אין לזה רמז.
  - ד. א' וב' נכונות.

שאלות עפ"י רש"י לכיתות ד' עד ו', ז' וח'

5. "...אין זה כי אם בית אלוקים וזה שער השמים" (פרק כח) מהו "שער השמים"?
  - א. מקום שממנו עולים לגן עדן.
  - ב. בית מקדש של מעלה, והוא מכון כנגד בית מקדש של מטה.
  - ג. בית מקדש של מעלה, והוא מכון כנגד בית מקדש של מטה.
  - ד. תשובות ב' וג' נכונות.
6. "...ותרץ ותגד לאביה" (פרק כט) מדוע הגידה לאביה ולא לאימה?
  - א. אביה היה אחראי בבית על הכנסת אורחים.
  - ב. אימה מתה.
  - ג. היה הראשון שפגשה.
  - ד. אמא שלה הייתה רשעה ולכן סיפרה לאביה.
7. "...והיה לעד בני ובניך" (פרק לא) מי או מה יהיה העד?
  - א. האבן ששמו לגלעד.
  - ב. הקב"ה.
  - ג. בני יעקב ובני לבן.
  - ד. א' וב' נכונות.
8. לבן אמר ליעקב כשהשיג אותו "למה נחבאת לברח ותגנב אתי..." (פרק לא) למה הכוונה "ותגנב אותי"?
  - א. גנבת את צאני ורכושי.
  - ב. גנבת את בנותי.
  - ג. גנבת את דעתי.
  - ד. כל התשובות נכונות.

שאלות לכיתות ז' וח' – מפירושים אחרים על התורה

9. אחרי שפגשה רחל את יעקב כתוב "...ותרץ ותגד לאביה" (פרק כט) לפי פירוש הרמב"ן מדוע אמר לאביה ולא לאימה?
  - א. אימה מתה כבר.
  - ב. יעקב לא נתן לה תכשיטים כדי שתראה לאימה כמו רבקה.
  - ג. אביה אחראי על האירוח.
  - ד. ב' וג' נכונות.
10. "ואחר ילדה בת ותקרא את שמה דינה" (פרק ל) לפי פירוש האיבן עזרא כיצד נולדה דינה?
  - א. בהריון נפרד, אחדי זבולון.
  - ב. כתאומה של יששכר.
  - ג. כתאומה של זבולון.
  - ד. נולדה מזלפה שפחתה, ולכן קרויה על שמה.

כללי השתתפות

לימוד פורה ומהנה

- ❖ להניח בתיבה בבית הכנסת הספרדי המרכזי, בבית משפחת בוחניק. או לדוא"ל - nimsin@zahav.net.il בתוך שבועיים.
- ❖ בין הפותרים נכון יוגרל ספר או שובר קניה בסך 20 ₪ למימוש בכלבו כוכבי, או במתנת חן. המתמידים חומש מלא יזכו בפרס ללא הגרלה.